

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 21. november 2013

Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 3. december 2013

SAMLENOTAT

1. Doha-udviklingsrunden: 9. WTO-ministerkonference2

1. Doha-udviklingsrunden: 9. WTO-ministerkonference

KOM(2013)746, KOM(2013)750

Revideret notat – ændringer er markeret med streg i marginen

1. Resumé

Den 9. WTO-ministerkonference afholdes på Bali d. 3.-6. december 2013. Det er fortsat ikke muligt at sige med sikkerhed, at der vil kunne opnås enighed om en afbalanceret delaftale bestående af elementer af Doha-udviklingsrunden på ministerkonferencen, herunder handelslettelse og udvalgte landbrugsemner kombineret med udviklingssemner til gavn for bl.a. de mindst udviklede lande. En delaftale om handelslettelse ville i givet fald være det substantielt vigtigste resultat fra den 9. ministerkonference. Der er i Rådet bred opbakning til Kommissionens arbejde for at opnå enighed om en aftale. Der ventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Verdenshandelsorganisationen (WTO) afholder sin 9. ministerkonference på Bali d. 3.-6. december 2013. Det blev på den 8. ministerkonference i Genève i 2011 besluttet at arbejde for vedtagelsen på den 9. ministerkonference af en delaftale om Doha-udviklingsrunden bestående af elementer fra den oprindelige Doha-dagsorden. Baggrunden for beslutningen var, at de fortsatte bestræbelser på at færdigforhandle en samlet pakke af emner fra Doha-udviklingsrunden kørte endeligt fast i foråret 2011.

Der er almindelig enighed blandt WTO's medlemmer om, at det er ved at være sidste udkald for at skabe fremdrift i Doha-forhandlingerne. Disse forhandlinger har været i gang siden 2001, og de har været præget af adskillige sammenbrud undervejs. Der er i Doha-ministerdeklarationen givet mandat til, at delaftaler kan implementeres, når der foreligger enighed om dem. Det er dog også forhåbningen, at man ved at prioritere forhandling af et udpluk af emner fra Doha-runden kan genskabe tilliden til, at der på lidt længere sigt kan opnås konsensus om den samlede Doha-pakke.

Handelspolitikken er eksklusiv EU-kompetence og forhandlingerne i WTO varetages af Kommissionen.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte forhandlingssituationen i WTO med henblik på at opnå EU-enighed om en delaftale. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

Det er forventningen blandt WTO-medlemmerne, at en afbalanceret delaftale skal bestå af en aftale om handelslettelse og udvalgte landbrugsemner kombineret med udviklingssemner til gavn for bl.a. de mindst udviklede lande.

En eventuel aftale om handelslettelse vil være det substantielt vigtigste resultat fra den 9. ministerkonference. Der vil i givet fald på ministerkonferencen blive tale om en politisk aftale, som vil skulle vedtages i juridisk bindende form primo 2014. Ved handelslettelse forstås lettere adgang for varer til at bevæge sig over grænser, f.eks. ved simplificering, modernisering og harmonisering af de regler og administrative procedurer, der gælder i forbindelse med import og toldbehandling. En delaftale om omfattende handelslettelser har ifølge OECD potentiale til at kunne

reducere de globale handelsomkostninger med op til 10 procent for OECD-landene og op til 15 procent for udviklingslandene. OECD vurderer også, at 1 procent reduktion af handelsomkostninger vil kunne forøge den globale indkomst med mere end ca. 230 milliarder DKK. En aftale om handelslettelse vil også styrke det multilaterale handelssystem mere generelt og være et stærkt signal om, at WTO fortsat er central ift. at skabe effektive rammer for verdenshandelen.

På landbrugsområdet har G33-gruppen af udviklingslande med Indien i spidsen fremlagt et kontroversielt forslag om bl.a. fødevarerforsyningsikkerhed. Forslaget vil i sin nuværende form ændre WTO's regler for offentlige opkøb og gensalg af fødevarer. Det vil konkret betyde, at en andel af den landbrugsstøtte, der nu er kategoriseret under gul boks (WTO's kategori for landbrugsstøtte med handels- og produktionsforvridende virkning), hvor det er pålagt restriktioner, flyttes til grøn boks (kategori for landbrugsstøtte med minimal/ingen handelsforvridende effekt), som ikke er underlagt budgetmæssige begrænsninger. Indien har begrundet forslaget med et ønske om at skabe bedre muligheder for udviklingslande til at opkøbe landbrugsvarer til en garanteret pris for senere at kunne sælge fra opbyggede fødevarerlagre til en lavere pris med henblik på national fødevarerhjælp. Der er herudover fremlagt forslag af G20-gruppen af udviklingslande om henholdsvis kvoteadministration og eksportkonkurrence.

De mindst udviklede lande (LDC) fremlagde i juni 2013 deres længe ventede forslag til en LDC-pakke. Forslaget retter sig mod fire områder: Told- og kvotefri markedsadgang for varer fra LDC'er, oprindelsesregler, bomuld og tjenesteydelser.

Der forventes på ministerkonferencen truffet beslutning om optagelse af Yemen i WTO. Desuden forventes EU at tiltræde den reviderede plurilaterale aftale om offentlige indkøb, som bl.a. giver virksomheder fra EU adgang til at byde på et bredere udbud af offentlige indkøb, og indebærer en bedre udnyttelse af moderne teknologi ifm. offentlige indkøb.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

INTA-udvalget forventes at fremsætte et forslag til beslutning om status for Doha-udviklingsrunden og forberedelserne til den 9. ministerkonference i forbindelse med plenarforsamlingen d. 18.-21. november 2013. Europa-Parlamentet skal godkende en endelig aftale, hvis det juridiske grundlag ikke – som det for nærværende må formodes - bliver Lissabontraktatens artikel 218 stk 9.

5. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevante.

6. Gældende dansk ret

Eventuelle aftaler vedr. landbrug og udviklingsemner vil ikke have indvirkning på dansk ret. En eventuel aftale på ministerkonferencen om handelslettelse vil være af politisk karakter og vil derfor heller ikke have indvirkning på dansk ret. En senere aftale af juridisk bindende karakter vil potentielt kunne have konsekvenser for gældende dansk ret, om end langt de fleste – om ikke alle – delelementer må forventes at være omfattet af EU aquis.

7. Konsekvenser

Det er vanskeligt at forudsige de økonomiske og statsfinansielle konsekvenser af en eventuel aftale, da det afhænger af aftalens endelige indhold. En delaftale, der omhandler handelslettelse, vil dog kunne have en positiv indflydelse på danske virksomheders handelsomkostninger.

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring. Erhvervs-, arbejdstager- og civilsamfundsorganisationer har dog løbende været konsulteret i forhandlingerne i Doha udviklingsrunden.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i Rådet bred opbakning til Kommissionens arbejde for at opnå enighed om en afbalance-ret delaftale på den 9. ministerkonference.

Det er fortsat ikke muligt at sige med sikkerhed, at der vil kunne opnås enighed om en delaftale. Der er forhåbning om enighed om et kompromis om forslaget fra G33-gruppen om fødevareforsyningssikkerhed, og der forventes enighed om politiske erklæringer om LDC-emnerne. Ift. især handelslettelse og eksportkonkurrence ligger parterne dog endnu et stykke fra hinanden. Endelig er der udeståender ift. visse transitspørgsmål i handelslettelsesaftalen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter stærkt op om WTO og det multilaterale handelssystem som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme på grundlag af tidligere tiltrådte indstillinger samt i overensstemmelse med relevante folketingsvedtagelser, herunder senest V83 af 3. juni 2013. Regeringen vil arbejde for, at EU spiller en konstruktiv og proaktiv rolle i forhandlingerne og bidrager til at styrke WTO som organisation. Danmark har ikke stærke offensive eller defensive interesser i forhold til punkterne på MC9-dagsordenen, men ønsker et resultat, som styrker en fortsat multilateralt forankret frihandelsdagsorden til fordel for de mindst udviklede lande. En delaftale fra MC9 bør derfor omfatte både handelslettelse og udviklingsemner til gavn for bl.a. de mindst udviklede lande.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Doha-udviklingsrunden blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 7. oktober 1999, den 26. oktober 2001 og den 13. juni 2008 og har derudover løbende været forelagt udvalget til orientering. Forberedelsen af den 9. WTO-ministerkonference har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. oktober 2013.